

9 APRIL 2017 – PALMZONDAG • PASSIE VAN DE HEER

EVANGELIE BIJ DE PALMLITURGIE

MATTEUS 21, 1-11

Toen Jezus en zijn leerlingen Jeruzalem naderden en de Olijfberg bestegen in de richting van Betfage, zond Jezus twee van hen vooruit met de opdracht: „Ga naar het dorp, daar vóór u, en het eerste dat ge zult vinden, is een vastgebonden ezelin met een veulen. Maakt die los en brengt ze bij Mij. En als iemand u een aanmerking maakt, zegt dan: ‘De Heer heeft ze nodig, maar zal ze spoedig terugsturen.’”

Dit gebeurde, opdat in vervulling zou gaan het woord van de profeet: „Zeg aan de dochter van Sion: ‘Zie, uw Koning komt tot u, zachtmoedig en gezeten op een ezelt, op een veulen, het jong van een lastdier.’”

De leerlingen begaven zich op weg en deden wat Jezus hun had opgedragen. Zij brachten de ezelin met haar veulen, legden er hun mantels overheen en Hij ging erop zitten. Zeer velen uit het volk spreidden hun mantels uit op de weg, terwijl anderen de weg bedekten met twijgen die zij van de bomen hadden gesneden. De mensen die Hem omstuwden, jubelden: „Hosanna, Zoon van David, gezegend Hij die komt in de naam van de Heer! Hosanna in den hoge!”

Toen Hij Jeruzalem binnentrok, raakte de hele stad in beroering en men vroeg: „Wie is dat?” Het volk antwoordde: „Dit is de profeet Jezus uit Nazaret in Galilea.”

EERSTE LEZING

JESAJA 50, 4-7

God de Heer heeft Mij de gave van het woord geschonken: ik versta het de ontmoedigden moed in te spreken. Elke morgen spreekt Hij zijn woord, elke morgen richt Hij het woord tot Mij en ik luister met volle overgave. God de Heer heeft tot mij gesproken en ik heb mij niet verzet, ik ben niet teruggedeinsd. Mijn rug bood ik aan wie mij sloegen, mijn wangen aan wie mij de baard uitrukten, en mijn gezicht heb ik niet afgewend van wie mij smaadden en mij bespuwden. God de Heer zal mij helpen: daarom zal ik niet beschaamd staan en zal ik geen spier vertrekken. Ja, ik weet dat ik niet te schande zal worden.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE FILIPPENZEN 2, 6-11

Broeders en zusters,

Hij, die bestond in goddelijke majesteit, heeft zich niet willen vastklampen aan de gelijkheid met God. Hij heeft zichzelf ontledigd en het bestaan van een slaaf op zich genomen. Hij is aan de mensen gelijk geworden. En als mens verschenen heeft Hij zich vernederd door gehoorzaam te worden tot de dood, tot de dood aan het kruis. Daarom heeft God Hem hoog verheven en Hem de Naam verleend die boven alle namen is. Opdat bij het noemen van zijn Naam zich iedere knie zou buigen in de hemel, op aarde en onder de aarde; en iedere tong zou belijden, tot eer van God de Vader: Jezus Christus is de Heer.

EVANGELIE

MATTEUS 26, 14 — 27, 66

Het passie-evangelie is te lang om hier af te drukken. Lees het passieverhaal van Matteüs er op na in de Willibrordvertaling (1995), in de Nieuwe Bijbelvertaling (2004) of in de Bijbel in Gewone Taal (2014). In het Lectionarium voor zonen feestdagen (A-cyclus) vindt u het onder nummer 58.

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
Breda, www.rkbijbel.nl

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN A-JAAR

— Luc DEVISSCHER —

Is Judas de mol?

EVANGELIE • Twee wegen leiden naar Jeruzalem. De eerste voert tot aan het kruis en brengt leven. De andere voert weg van het kruis en leidt naar ondergang. Jezus kiest de kruisweg. Hij gaat die weg alleen, verlaten door zijn leerlingen. In deze Matteüspassie richten we ons op de vluchtweg van de apostel Judas die Jezus zal overleveren.

Judas Iskariot was een volwaardige apostel. Net als de anderen werd hij door Jezus uitgekozen. Hij luisterde naar het onderricht, zag de vele wondertekenen en werd eropuit gezonden om het koninkrijk van de hemel te verkondigen. Mensen hoorden voor het eerst over de weg van de Mensenzoon via Judas Iskariot. Omdat hij alles achterliet om de Mensenzoon te volgen, zegt Jezus ook aan Judas het eeuwige leven toe (zie Matteüs 19, 27-29).

Toch ligt de treurige roem van die apostel vooral in zijn verraderlijke daad. Die daad roept vele vragen op, zoals bij elke terreurdaad. Waar is Judas' verraderlijk pad begonnen? Wat waren zijn beweegredenen? Waarom kiest Jezus zo iemand als apostel? Wordt Judas door zijn verraad niet toch verdoemd?

De onderhandelingen. Matteüs vertelt hoe Judas even vóór Pasen de hogepriesters benadert om Jezus aan hen over te leveren. Dat is voor de joodse leiders een godsgeschenk. Nu kan het plan om Jezus uit de weg te ruimen, worden uitgevoerd. Ze tellen Judas prompt dertig geldstukken uit, de prijs voor een slaaf die door een stier wordt doodgetrapt (zie Exodus 21, 32). Het is enkel nog wachten op het geschikte moment om tot de actie over te gaan.

Laatste avondmaal. Aan tafel met de twaalf leerlingen alludeert Jezus op de aanwezigheid van een mogelijke 'mol' in hun kring. De leerlingen reageren bedroefd. Eén na één vragen ze Hem: „Ik ben het toch niet, Heer?” Zijn de leerlingen zich ervan bewust dat de rol van de overleveraar voor ieder van hen weggelegd kan zijn? Judas speelt hier een dubbel spel, want Hij is immers al bij de joodse leiders geweest. Jezus antwoordt dat de verrader diegene is die met Hem de hand in de schotel zal dopen. Hij voegt eraan toe dat de overleveraar te beklagen is. Die mens was beter nooit geboren. Judas vraagt voor een tweede keer: „Ik ben het toch niet, Rabbi?” Jezus antwoordt hem: „Je zegt het zelf.” Horen de andere leerlingen dat tweegesprek tussen Judas en Jezus?

De arrestatie. Na de paasmaaltijd begeeft Jezus zich met zijn leerlingen naar Getsemane, een stuk grond aan de voet van de Olijfberg. Judas duikt er op met in zijn kielzog een bende gewapend met zwaarden en stokken. Een kus geldt als afgesproken teken voor het arrestatieteam. Judas loopt recht op Jezus af. Hij spreekt Hem opnieuw aan als *Rabbi* en geeft Hem de judaskus. Na de arrestatie vluchten alle leerlingen weg. De verlaten kruisweg van Jezus begint.

Einde in berouw. Van de evangelisten blijkt enkel Matteüs terug op Judas' verraderlijke daad. Als Judas hoort dat Jezus tot de dood veroordeeld wordt, krijgt hij berouw. In een poging zijn aandeel wit te wassen, brengt hij de dertig zilverstukken terug naar de tempel: „Ik heb een misdaad begaan door onschuldig bloed over te leveren.” Op het bloedgeld rust een vloek. Judas is de schuldige, en niet Jezus. Hij weet zich vervloekt omdat hij steekpenningen aannam om onschuldig bloed te vergieten, een overtreding van de Wet van Mozes (zie Deuteronomium 27, 25). De Wet van Mozes en het berouw van Judas laten de joodse leiders echter Siberisch koud. Judas moet het zelf maar uit zien te zoeken. Daarop gooit Judas de zilverstukken op de vloer van de tempel, gaat weg en hangt zich op. Zo voltrekt hij zijn eigen vonnis.

De balans. Is Judas finaal vervloekt en verdoemd? Wie kan daar iets over zeggen? Ook de evangelist eigent zich geen eindoordeel toe. In 1947, midden de naoorlogse weën, schreef de Duitse exegeet Otto Hophan het volgende: „In de Judaszonde is een tweevoudig gedenkteken opgericht: een gedenkteken van *gerechtigheid*, 'indien Judas verloren gegaan is', een gedenkteken van *barmhartigheid*, 'indien hij mogelijk toch nog redding gevonden heeft.’” Getuigt de schreeuw van Judas in de vroege ochtend na de nacht van het verraad niet van een opkomend licht? Het verraad en de verloochening was en is iedere leerling nabij. Judas is niet heilig, maar een mens van vlees en bloed. Hij is deel van onszelf.

- De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
- Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be

LEZINGEN DOOR DE WEEK | Maandag in de Goede Week 10 april: Jesaja 42, 1-7 en Johannes 12, 1-11 • Dinsdag in de Goede Week 11 april: Jesaja 49, 1-6 en Johannes 13, 21-33.36-38 • Woensdag in de Goede Week 12 april: Jesaja 50, 4-9a en Matteüs 26, 14-25 • Witte Donderdag 13 april: Exodus 12, 1-8.11-14 — Eerste Brief aan de Korintiërs 11, 23-26 — Johannes 13, 1-15 • Goede Vrij-

dag 14 april: Jesaja 52, 13 — 53, 12 — Brief aan de Hebrëeën 4, 14-16; 5, 7-9 — Johannes 18, 1 — 19, 42 • Stille Zaterdag 15 april: Op deze zaterdag van het pastriduum is er geen eucharistie • Paas-zondag 16 april (Verrijzeniszondag) Handelingen van de Apostelen 10, 34a.37-43 — Brief aan de Kolossenzen 3, 1-4 of Eerste Brief aan de Korintiërs 5, 6b-8 — Johannes 20, 1-9 of Matteüs 28, 1-10.

EUCARISTIE OP RADIO | 9 april, 10 uur, VRT Radio 1: vanuit de Sint-Niklaaskerk in Oostduinkerke.
EUCARISTIE OP TV | 9 april, 10.30 uur, KRO via NPO 2 (Nederland 2): vanuit de Sint-Laurentiuskerk in Breda.